

Az első levél 2021. június 4-én indul útjára

Bánhegyi Ferenc

Öt perc történelem fiataloknak és minden érdeklődőnek

Kedves Barátom! Tisztelt Címzett!

1. rész

Mottó:

„Amelyik nemzet a múltját nem ismeri, az a jelenét sem érti, s a jövőjét meg nem teremtheti!”

Ráhangelő tájékoztató

A következő hetekben, reményeim szerint sorozatban megjelenő **Öt perc történelem fiataloknak és minden érdeklődőnek** címmel, a magyar történelemmel foglalkozó írásokat szeretnék közzétenni. Azzal a kéréssel fordulok Hozzád, ha időd engedi, juttasd el barátaidnak, ismerőseidnek. Természetesen csak akkor, ha a témákat alkalmasnak tartod arra. A sorozat nem titkolt célja, hogy ezeregyszáz éves történelmünk **pozitív oldalát** mutassa be. (A teljesség kedvéért vissza kellene tekinteni a szkíta, a hun, az avar gyökerekhez, de az nagyon messzire vezetne. Terveim szerint ezt később, egy külön sorozatban tárgyaljuk.)

El kell jutnunk ide, mert az *utóbbi hetven*, illetve *százötven évben* jobbra az idegen hatalmak által ránk erőltetett **negatív, önmarcangoló történelemszemlélettel** találkozhattunk. Hiszen maga az a tény, hogy ennyi megpróbáltatás, ennyi támadás után – sajnos, ezt ma is tapasztalhatja minden magyar – már az csoda, hogy Magyarország még egyáltalán létezik.

Nagy a hiányosság társadalmunk széles rétegeinél, különösen a fiatal generációk történelmi ismeretét illetően. Már a címből is kiderül, azzal a reménnyel tárom az ifjúság és minden érdeklődő elé történelmünk egy-egy szeletét, hogy *talán öt-tíz percet rászánnak* azok elolvasására. A rövid szövegeket gazdag képanyag egészíti ki, ami megkönnyíti a téma jobb megértését. A *kronológiai sorrendet*

időnként megtöri egy-egy *tematikus fejezet*, ami átível históriánk ezer esztendőjén. Ilyen például a *Hősök tere* kialakításának története, a *magyar-lengyel kapcsolatok* évezredes históriájának rövidített ismertetése, vagy a *magyar szentek* arcképcsarnokának bemutatása.

Az internet, a YouTube és számos más forrás ontja a történelmi témájú cikkeket, interjúkat, tanulmányokat, könyveket. Ezek egy része azonban – annak ellenére, hogy szimpatikusnak, újszerűnek, hihetőnek tűnek és nagy a nézettségük, olvasottságuk – feltételezésekre épülnek. Többségükben jó szándékkal születnek meg ezek az alkotások, amik azonban részben a fantázia szülöttjei, ám kevés tényanyagot sorakoztatnak fel. A közelmúltban megérlelődött bennem egy fogalom. Feltűntek a **történelem celebjei**. Kikre gondolok? Rendelkeznek egyetemi végzettséggel, de fiatal koruk ellenére a franciától a szláv és török nyelveken keresztül a perzsaig mindegyikben otthon vannak. Egyszemélyben keleti zenészek, lovasíjászok és fegyverkészítők, régészek és nyelvészek, turkológusok és finnugorászok. Ám ki nem ejtenék a szájukon *László Gyula*, *Bakay Kornél* vagy *Kassai Lajos* nevét, hiszen ők a „másik oldal”. Szerintük a 2019-ben alakult **Magyarságkutató Intézet** csak elviszi a pénzt az igaz ügyek feltárása elől, de a 2003 óta működő **Habsburg Történelmi Intézet** (2010-től tagja a Közép- és Kelet-európai TTK Közalapítványnak) munkássága az rendben van. Azért veszélyesek ezek a történészek, mert szavakban, kutatási területüket tekintve az eddig elhanyagolt magyar történelem feltárásáért dolgoznak, de a mélyáramlatban éppen hogy aláássák azt.

A történelem iránt érdeklődők előtt a soron következő témák ismertek, számukra sok újat nem tudok mondani. Ám sajnós, nagyon sokan vannak azok, akik korántsem tájékozottak történelmünk legelemibb korszakairól, jeles történelmi személyiségek szerepéről, tetteiről. Nem kizárólag az ifjúságra gondolok. Sokkal inkább a megélhetés nehézségeivel, betegséggel küszködő, vagy az elszakított országrészekből az anyaországba átköltöző magyarokra. Ez utóbbiaknak például az alapiskolában – *Felvidéken, Kárpátalján, Erdélyben, Délvidéken, Órvidéken* – nem volt lehetőségük a magyar történelmet, irodalmat, földrajzot tanulni. Szerencsés lenne őket is megkeresni a rövid írásokkal.

Szent Imre szobra Fehérvárott, ahol a hagyomány szerint a szülőháza állt
Mátyás király szobra Révkomáromban (Szlovákia) az Európa Udvarban
Zrínyi Miklós szobra Szigetváron, amit a dédnagyapa hősiessége tett híressé

Az alábbi feldolgozások csak részben követik a régi tematikát. (Például azt semmiképpen, hogy csak *egy honfoglalás* volt, a kitalált *finnugor* eredetet, a rabló „*kalandozások*” lealacsonyító meséjét, vagy a *pogánynak* beállított honfoglaló magyarokat.) Történelmünk *ne a vereségek* kiemelésére, a *nyereg alatt puhított hús* hazugságára, vagy a szegény *szlávok elnyomására* épüljön. Évtizedeken át belénk sulykolták a „*merjünk kicsik lenni*” önsorsrontó szemléletét, ami éppen ellentétes nemzetünk kiemelkedő szerepével, tehetséges embereink sokaságával.

Fogadjuk kétkedve *Szent Imre* (1031), *Mátyás király* (1458), *Zrínyi Miklós* (1664), *Széchenyi István* (1861), *Teleki Pál* (1941) vadászbalesetnek, illetve öngyilkosságnak bemutatott halálát. Továbbá vessük le végre magunkról az „*utolsó csatlós*” 20. században keletkezett, hazugságra épülő szerepét, illetve a még mindig ránk süttött *Horthy fasiszta* korszak bélyegét.

Egy tényt érdemes mindegyik – a szobrok által is kiemelt – történelmi személyiség esetében végig gondolni. Lehet annyi „véletlen”, hogy ők éppen akkor haltak meg – életük teljében –, amikor kulcsszerepük lett volna Magyarország sorsának jobbá tételében? A felsorolást tucatnyi más példával lehetne folytatni, de az egy teljes könyv terjedelmét is meghaladná. Lássuk ennek

is a pozitív oldalát! Életüket adták, de voltak mindig, akik folytatták a nemzetépítést.

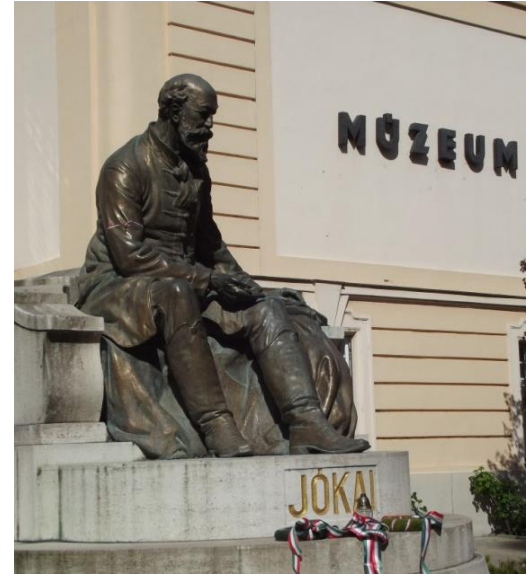

Széchenyi István szobra Budapesten, a Kamaraerdőn

Teleki Pál szobra Balatonbogláron, amit Budapesten nem állíthattak fel

Esterházy János szobra Révkomáromban, az Európa Udvarban

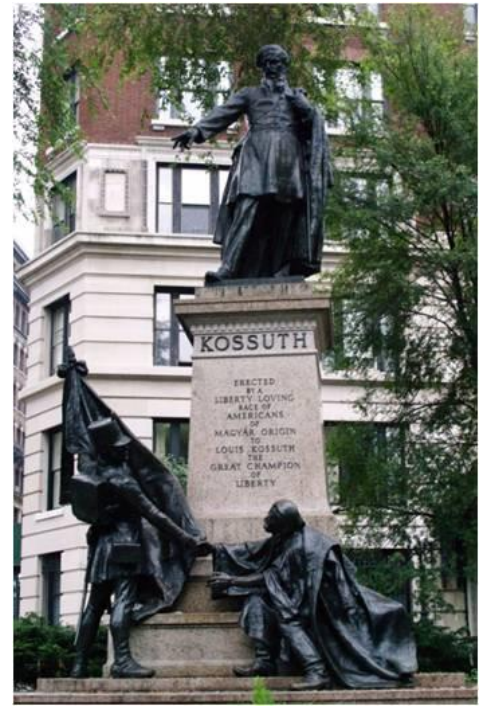
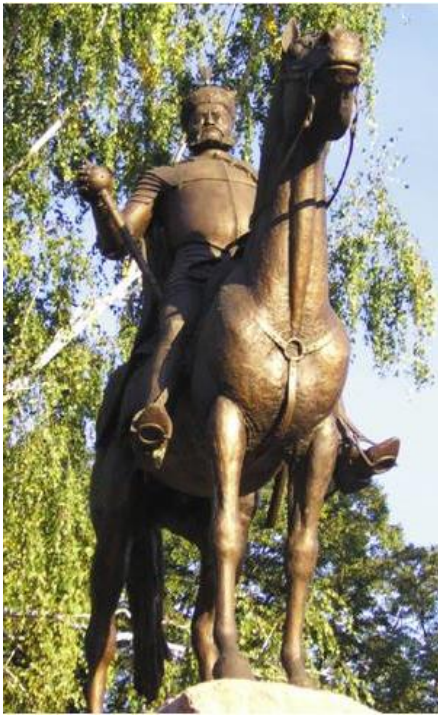
A kiragadott példák tehát a jéghegy csúcsát jelentik. A magyar történelemben valóban megjelennek tragikus elemek is. Hiszen a *Mohácstól Trianonig* vezető négy évszázad nem másról szól, mint *népünk önvédelmi harcáról, egyben Európa védelméről*. A magyar nemesség egy része, valamint a földjéhez, családjához, papjához, falujához ragaszkodó parasztok és mesteremberek soha nem hajtották a fejüket rabigába. Erről szól a *Zrínyieknek a globális hatalmak /Oszmán Birodalom, Habsburg Birodalom/ elleni helytállása*, a győztes *Bocskai szabadságharc*, a *főúri összeesküvés Bécs ellen*, a *Rákóczi szabadságharc*, *Mária Terézia kétarcú „magyarbarátsága”*, akit aztán a nyíltan *magyargyűlölő császárok* sora követ. Ezután törvényszerűen következett a *magyar reformkor*.

Arany János szoborkompozícióját 1893-ban avatták fel a Nemzeti Múzeum előtt. Stróbl Alajos művében a nagy költő szoboralakja mellett Toldi Miklós és Rozgonyi Piroska, lent középen egy kiterjesztett szárnyú turulmadár látható Petőfi Sándor szobra Pesten, a Petőfi téren áll. Izsó Miklós alkotását, a művész halála után Huszár Adolf szobrászművész fejezte be. Az Ybl Miklós tervezte talapzatra 1882-ben helyezték el a nagy költő szoboralakját

Jókai Mór ülő szoboralakja a nagy író szülővárosában, Komáromban látható. Berecz Gyula alkotását 1937-ben helyezték el a Városi Múzeum előtt

A 19. század első felében olyan irodalmi és történelmi nagyságok sokasága emelkedett fel, amihez hasonló „jelenség” páratlan az egyébként jeles emberekben minden korban bővelkedő Kárpát-medencében. Az ezeregyszáz esztendőös magyar történelem kiemelkedő eseménye az 1848/1849. évi forradalom és szabadságharc, ami kiváltotta az európai nagyhatalmak figyelmét, majd érdekeik szerinti beavatkozását is. Mondhatnánk, hogy ez „természetes” módon vezetett a győztes magyar szabadságharc leveréséhez, ami azonban csak az európai nagyhatalmak fegyveres és politikai összefogásával sikerült. Ezek a nagyhatalmak aztán az első világháború után „megköszönték” Magyarországnak, hogy évszázadokon át megvédte Európát. Köszönetként megkaptuk Trianont.

Bocskai István lovas szobra Hajdúdorogon az egyik hajdúvárosban áll. Győrfi Lajos alkotását 2005 októberében avatták fel, a győztes hajdú szabadságharc 400. évfordulója alkalmából

II. Rákóczi Ferenc legismertebb lovas szobra az Országház előtti Kossuth Lajos téren áll. Pásztor János alkotása 1937-re készült el

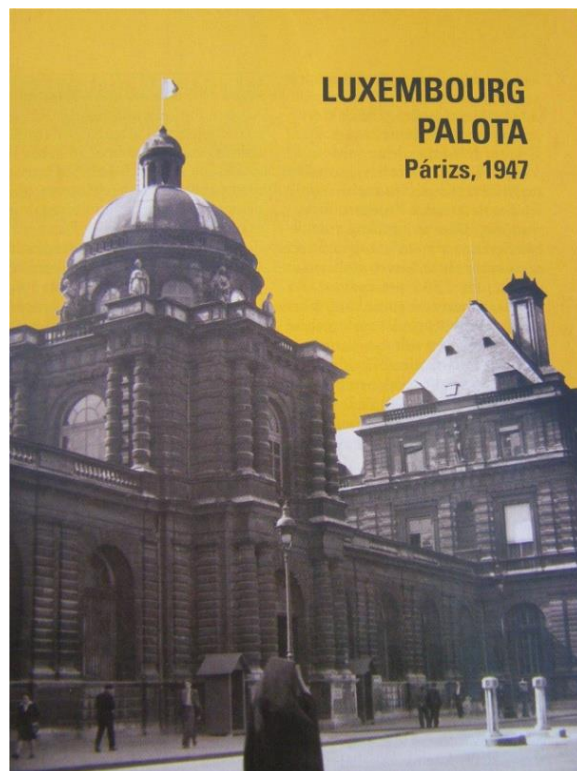
Kossuth Lajos ceglédi szoborkompozíciójának másolatát New Yorkban is felállították. Horvai János alkotását 1928. március 15-én avatták fel mintegy huszonötezer ünneplő jelenlétében. Kossuth derekán Washington kardjának másolata látható, amit 1851. évi körútja során kapott Amerikában

A 20. század pusztító eseményei, majd a 21. század két évtizede alatt az európai kulturális és keresztény értékrend aggasztó romlása, szándékos pusztítása erősen hat a magyar eseményekre is. Igyekszem alátámasztani azt a gondolatmenetet, hogy a magyarok minden időben, minden alkalommal betartották és ma is betartják az eredeti európai becsületkódex minden pontját. Ennek ellenére folyamatosan fegyveres és politikai támadások érik hazánkat. Felvetődik a kérdés. Talán azért történik mindez, mert a kontinens vezető szerepére igényt tartó államok nem tartják be a saját maguk által megalkotott törvényeket? Talán az lehet a véget nem érő nyugtalanságuk oka, hogy akik Trianont nyélbe ütötték, azok unokái sem ismerik el a példátlan országcsönkítés bűnét? Igen, ez nyilvánvaló! Velünk megint az a baj, hogy ragaszkodunk az eredeti megállapodásokhoz, s nem akarunk igazodni az önkényesen megváltoztatott

„alaptörvényekhez”. Ezt a játékot ötszáz éve művelik velünk, a naiv, hiszékeny, százszor becsapott magyarokkal. Ezekről szólnak az ötperces olvasnivalók.

A 20. század első fele az ezeréves Magyarország feldarabolásáról és a jogos revízió időszakáról szólt. A magyar népnek a második világháború további szenvedést, további országpusztítást hozott. A világháborút lezáró párizsi szerződések megerősítették a trianoni határokat, sőt még szigorítottak is rajtuk. Az elviselhetetlen sztálini diktatúra ellen *Európában elsőként a magyarok keltek fel*. Az 1956-os forradalom és szabadságharc bukásához a szovjet túlerő mellett a nyugati hatalmak hangoskodása mellett a valóságos segítség teljes elmaradása párosult. (Mintha csak *Mohácsnál*, a *Zrínyiek*, majd a *Rákóczi szabadságharc*, s hogy teljes legyen a példák sora, az *1848/1849. évi forradalom és szabadságharc* eseményeinél járnánk. Nyugat szóban ígéretet, de nem segített, sőt a magyarok ellen fellépő nagyhatalmakat támogatta.)

A 20. században ez a magára maradt állapotunk még három alkalommal megismétlődött. Ennek ellenére 1989-ben ismét a magyarok voltak azok, akik részt ütöttek a Berliini Fal világokat elválasztó szerkezetén. A helyzet ma sem változott, a célpont a 21. század első évtizedeiben is Magyarország.

A Második Trianon helyszíne. A győztes hatalmak diktálta szerződést 1947. február 10-én írták alá Párizsban, a Luxembourg Palotában

A Magyar Rádió épülete a széltöltt Budapesten az 1956. október 23-án kezdődött forradalom és szabadságharcban

A Páneurópai Piknik Emlékhelye. Melocco Miklós Áttörés (Umbruch) című szoborkompozícióját 2009. augusztus 19-én avatták fel Sopronkőhidán, az 1989. augusztus 19-én történt jeles esemény 20. évfordulóján

Bánhegyi Ferenc

(Folytatjuk)

2. rész

Mottó:

„Amelyik nemzet a múltját nem ismeri, az a jelenét sem érti, s a jövőjét meg nem teremtheti!”

Öt perc történelem fiataloknak és minden érdeklődőnek

Bevezetés 1.

Az a hír járja, hogy a mai *10-25 évesek zöme* – ti, akik naponta órákon át használjátok az okostelefont – nagyon keveset tudtok a magyar és az egyetemes történelem izgalmas és kalandokban bővelkedő világáról. Az iskolai tananyag, amit, ha megtanultatok, elegendő lenne egy általános történelmi tudáshoz. Amennyiben nem, vagy csak felületesen tanultátok meg, az csak egy rossz *stand-up comedy* poénhoz elegendő!

Lássunk itt néhány példát arra, hogy mire gondolok.

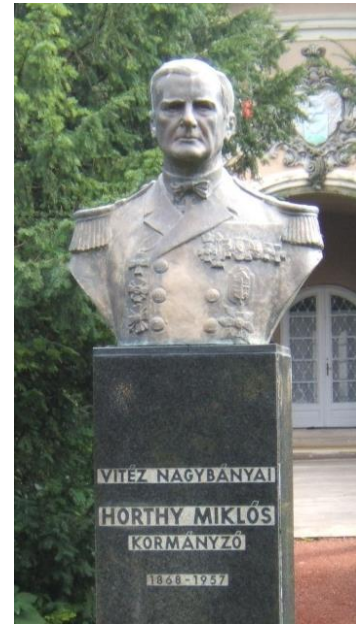
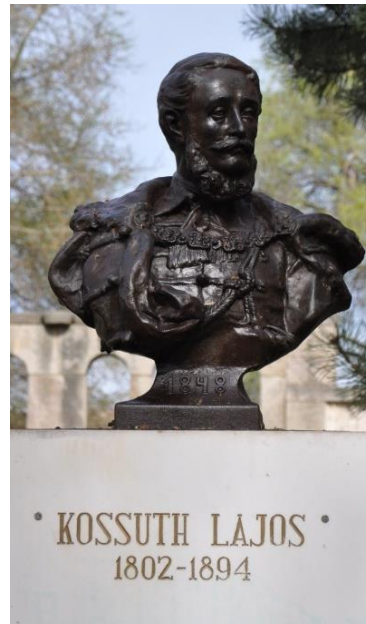
Kérdés: ***Ki volt Szent István király felesége?***

Válasz: *Bajor Gizi* (Ha most ezt nem értetted, akkor valóban nem tudod, ki volt első királyunk felesége, s azt sem, hogy ki volt Bajor Gizi.)

Kérdés: ***Mondjon magyar kormányzókat!***

Válasz: *Göncz Árpád és Fráter György* (Ez sem sokkal rosszabb Bajor Gizinél.)

Emlékeztető, hogy kik voltak Magyarország jelentős kormányzói

Hunyadi János, Kossuth Lajos és Horthy Miklós voltak Magyarország történelmének legismertebb és kiemelkedő jelentőségű kormányzói

Kérdés: *Mikor alapították a Szovjetuniót?* (Hogy ne csak a magyar történelem kerüljön szégyenpadra.)

Válasz: *A 18. században.*

Kérdés: *És mikor szűnt meg?*

Válasz: *Az 1450-es, 60-as években.* (Nem csak a történelmi tudással van baj, de a logika és a számok világa is nagy hiányosságokat mutat.)

Kérdés: *Mit tud a pápáról?* (Hogy a vallási témák se maradjanak ki.)

Válasz: *A pápa református vallású.* (Ez viccnek is rossz.)

Kérdés: *Ki a keleti kereszténység vezetője?*

Válasz: *A tibeti láma.*

Kérdés: *Mit mond ki a Tízparancsolat?*

Válasz: *Szeresd felebarátod feleségét!* (A példák sora kimeríthetetlen.)

Gondolhatnád fiatal Barátom, hogy mindezek jó poénok, s csupán egy utcai, barátok közötti kötetlen beszélgetésben hangzottak el, vagy valaki kitalálta. A szomorú helyzet azonban az, hogy ezeket a kérdéseket és válaszokat egyetemi felvételikből idéztük. A sort még néhány nyelvi, földrajzi és a hétköznapiokban használatos példával folytatjuk.

Kérdés: ***Hogyan végződik a Hamlet?***

Válasz: *Meghajolnak a színészek.*

Kérdés: ***Mi a hivatalos nyelv Svájcban?***

Válasz: *A svéd, mert Svájc Svédországgal határos.*

Kérdés: *Milyen szabadságjogokat ismer?*

Válasz: ***Két szabadságjog létezik. A vallási és a szexuális.***

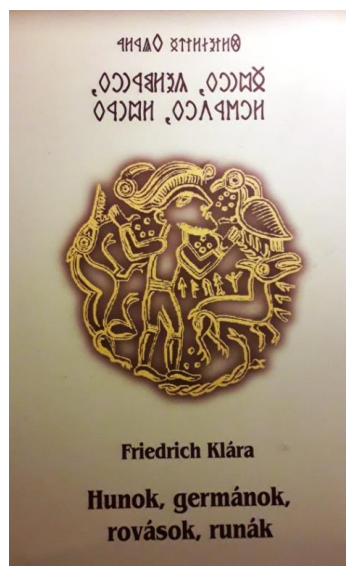
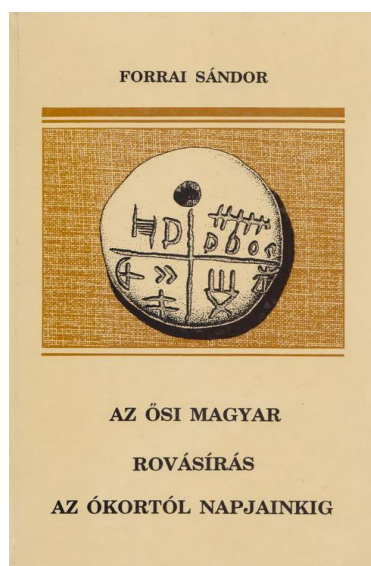
Feltételezem kedves fiatal Barátom, hogy Te, aki szeretnél egy középiskolába bejutni, majd ott leérettségizni, s továbbtanulni az általad választott felsőoktatási intézményben, tisztában vagy vele, hogy a tudás nem hátrány. Sőt, tudás nélkül legfeljebb egy papírod lesz, ami kevés hasznos dologra elegendő. Ismert egy ma is nagyon igaz és aktuális mondás: ***A tudás hatalom!***

A fenti kiragadott példák ellenére valamit azért tudnod kell. Egy magyar fiatal tudása a felsoroltak ellenére is fölötte áll a még mindig oly nagyon irigyelt nyugati kortársaid tudásának. (Gondolom hallottál róla, vagy akár te magad is tapasztalhattad, hogy egy közepes teljesítményt nyújtó magyar iskolás például Amerikába költözve, hamarosan az osztály legjobbjai közé emelkedik, ha nem ő lesz az osztályelső.)

Hogy ennek mi a titka?

1. Az egyik magyarázat az oly sokszor leértékelt *magyar oktatási rendszer*. Amin persze lehetne és kell is sokat javítani, változtatni, ennek ellenére mégis csak ad egy stabil alaptudást. Ne higgyünk el minden a sokszor félrevezető és a nyugati értékek és érdekek szerint felállított *Pisa* méréseknek.

2. Ám az igazi titok a *magyar nyelv páratlan gazdagságában* rejlik. Nyelvünkről közismert, hogy a világ dolgait olyan sokszínűen, érzékletesen, gazdagon, egyszerűen gyönyörűen tudja ábrázolni, amire csak nagyon kevés nyelv képes. Nyelvünk árnyalatainak használatával szinte mindent el tudunk mondani, el tudunk képzelni. Ez többek között a magyar *népmesebirodalom* tekintetében érhető tetten. (Közismert, hogy Arany János verseit, annak gazdag szóhasználatát, szófordulatait okán nem lehet számos más idegen nyelvre lefordítani.) Sajnos, a hétköznapi életben ezt mi, magyarok nem aknázuk ki kellőképpen. Mert az igényességet, tudást, odafigyelést, választékos fogalmazást követel.
3. A magyar írásbeliség „*első változata*” a *rovásírás*. Az az írás, amit évszázadokon át pusztítottak, majd évtizedeken át azt éreztették éppen azokkal a generációkkal, amelyek ma élnek és alkotnak, hogy a rovásírás nem is képezi történelmünk részét, ez csak egy mellékszöveg volt.

Forrai Sándor könyve a rovásírás alapjait fogalmazza meg Rovásírásos jelek. Az ősi magyar nyelv lejegyzésére a rovásírást használták az elődeink. Ezek nagy része azonban elpusztult. A rovásírás titkait többek között Friedrich Klára munkái tárják fel

A magyar nyelv tömörítő hatása egyedülálló. Mi ennek a magyarázata? Nyelvünk számtalan mozzanatos, illetve gyakorító, továbbá számtalan kezdő, műveltető, ható igével és igekötővel az idő és a cselekvés páratlan árnyalatait tudja jelölni. Az igekötők a szavak előtt és után egyaránt használatosak, a magyar nyelv erre a csodára is képes. Nem véletlen, hogy idegenek számára nyelvünk elsajátítása nehéz feladat. És még nem beszéltünk az alanyi és a tárgyias ragozás nyelvünket tovább gazdagító szerkezetéről.

A nyelvek, így a magyar is speciális tudást hordoz. Különösen gazdag a földművelő és állattenyésztő népek nyelve, hiszen a növényekre és az állatokra koruk, színük, nemük, fajuk, érettségük, természetük, tenyésztésük alapján más és más nevet használunk. (Példa: csorda, ménes, gulya, falka, rudli, raj, nyáj, konda stb.)

/A Föld lakossága közel *hétézer* nyelvet beszél, a megoszlása azonban nagyon egyenetlen. A tíz legelterjedtebb nyelvet a hétmilliárd ember 43%-a használja. Európában 690 millió ember él 45 országban. A 63 beszélt nyelv közül az európaiak 85%-a 12 nyelvet, a maradék 15% mintegy 51 nyelvet beszél. A magyar a kontinensen a 14. legtöbb ember által használt nyelv./

Gyimóthy Gábor: Nyelvlecke (Firenze, 1984)

Egyik olaszóra során / Ím a kérdés felmerült:

Hogy milyen nyelv ez a magyar, / Európába, hogy került?

Elmeséltem, ahogy tudtam, / Mire képes a magyar.

Elmondtam, hogy sok, sok rag van, / S hogy némelyik mit takar,

És szókincsében mi rejlik, / A rengeteg árnyalatot,

Példaként vegyük csak itt: / Ember, állat, hogy halad?

Elmondtam, hogy mikor járunk, / Mikor mondom, hogy megyek.

Részeg, hogy dülöngél nálunk, / S milyen, ha csak lépdelek,

Miért mondom, hogy botorkál / Gyalogol, vagy kódorog,

S a sétáló szerelmes pár, / Miért éppen andalog?

A vaddisznó, hogy ha rohan, / Nem üget, de csörtet – és

Bár alakra majdnem olyan / Miért más a törtetés?

Mondtam volna még azt is hát, / Aki fut, miért nem lohol?

Miért nem vág, ki mezőn átvág, / De tán vágat valahol.

Aki tipeg, miért nem libeg, / S épp úgy nem lebegés, -

Minthogy nem csak sánta biceg, / S hebegés nem rebegés!

Mi tesz a ló, ha poroszkál, / Vagy pedig, ha vágtazik?

És a kuvasz, ha somfordál, / Avagy akár bóklászik.

Lábát szedi, aki kitér, / A riadt őz elszökell.

Nem ront be az, aki betér... / Más nyelven, hogy mondjam el?

Jó lett volna szemléltetni, / Botladozó, mint halad,

Avagy milyen ügyelegni? / Egy szó – egy kép – egy zamat!

Aki „slattyog”, miért nem „lófrál”? / Száguldó hova szalad?

Ki vánszorog, miért nem kószál? / S aki kullog, hol marad?

Bandukoló miért nem baktat? / És ha motyog, mit kotyog?

Aki koslat, avagy kaptat, / Avagy császkál és totyog?

Nem csak árnyék, aki suhan, / S nem csak a jármű robot,

Nem csak az áradat rohan, / A nem csak a kocsi kocog.

Aki cselleng, nem csatangol, / Ki „beslisszol” elinal,

Nem „battyog” az, ki bitangol, / Ha mégis: a mese csal!

Hogy a kutya lopakodik, / Sompolyog, majd meglapul,

S ha ráförmedsz, elkotródik. / Hogy mondjam ezt olaszul?

Másik, erre settenkedik, / Sündörög, majd elterül.

Ráripakodsz, elódalog, / Hogy mondjam ezt németül?

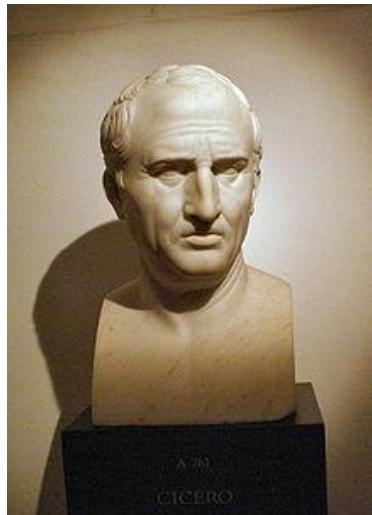
Egy csavargó itt kóborol, / Lézeng, ödöng, csavarog,

Lődörög, majd elvándorol, / S többé már nem zavarog.
Ám egy másik itt tekereg, / - Elárulja kósza nesz –
Itt kóvályog, itt ténfereg ... / Franciául, hogy van ez?
S hogy a tömeg miért özönlik, / Mikor tódul, vagy vonul,
Vagy hömpölyög, s még sem ömlik, / Hogy mondjam ezt angolul?
Aki surran, miért nem oson, / Vagy miért nem lépeget?
Mindezt csak magyarul tudom, / S tán csak magyarul lehet...!

Mi hisszük, hinnünk kell, hogy egyedülálló *nyelvünk*, erős alapokon álló *kultúránk*, a minden más népnél több, mintegy 250.000 *népdalt és a népmesék több tízezres számát* magáénak tudó magyarság életképes. Hogy nagyjainkat idézzük: „*Mi feketeöves túlélők vagyunk.*” Erre bizonyíték a történelmünk.

A magyar sors, a magyar múlt, jelen és jövő egy mondatban is megfogalmazható: ***Aki nem ismeri a múltját, az nem tud boldogulni, eligazodni a jelenben és nincs elképzelése a jövő tervezéséről, építéséről.***

Cicero latin nyelven feljegyzett mondása „*Historia est magistra vitae.*” magyarul így hangzik: ***A történelem az élet tanítómestere.***

Marcus Tullius Cicero (Kr.e. 106-43)
(Költő, filozófus, jogász, szónok, író, politikus)

A történelemnek, illetve a történelemtudománynak **van logikája, vannak törvényszerűségei.** Mire gondolok? A 90-es években a tanári szobákban gyakran elhangzott a „vád” a történelemtanárok ellen, hogy ezt a tantárgyat – és persze a

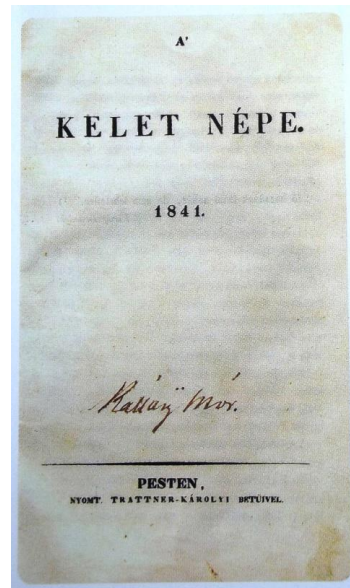
tudományt – nem lehet komolyan venni, mert mindig úgy változik, ahogy azt a politika diktálja, ahogy a rendszerek változnak. Bezzeg a matematika és a többi reál tudomány! Az stabil, az nincs kitéve az uralkodó széljárásnak. (Azt azért megjegyzem, hogy egy, a mai világ gyors változását jelző, humorosnak szánt video szerint $2+2$ már nem 4, hanem 22. Mivel a tanítónő ragaszkodott a 4-hez, meghurcolták, s kirúgták az állásából. Miért? Mert a kisdíáknak és szüleinek joga van azt állítani, hogy $2+2=22$!) Visszatérve a történelem változásaihoz, az éppen ettől érdekes, izgalmas, ezért kell foglalkozni vele, mert a világ változásaira, az emberek gondolkodására ad válaszokat.

Széll Kálmán szobra Budapesten, a róla elnevezett téren

Az elmúlt három évtized vitái, egymásnak ellentmondó érvei erről szólnak. (Egy ismert példát említek a változásokra. A népszerű találkozási pont, a budai Moszkva tér visszakapta a Széll Kálmán nevet. *Visszakapta, mert eredetileg ez volt a neve!* Generációk nőttek fel úgy, hogy a Moszkva tér neve íródott a tudatukba. Tiltakoztak is sokan a tér nevének visszaváltoztatása miatt. Kinek van igaza? Gondoljon mindenki arra, ha például az ő nevét – szülei, nagyszülei nevét – akarata ellenére egy hivatal önkényesen megváltoztatta volna. El tudná fogadni?) Mindenkinek – aki törődik hazája jövőjével, családjá, gyermekei, unokái sorsával – szembe kell néznie a tényekkel. Nem elegendő a hírportálok – legyen az bármelyik politikai oldal szócsöve – rövid „elemzéseivel” megelégedni. *A történelemmel foglalkozni nem kevés időt vesz igénybe.* Számos ellentmondást tartalmaz, de aki ráérez az ízére, szépségére, nem tud szabadulni tőle. Korábban, a magyar iskolarendszerben – főváros, városok, falvak tanulóinak átlagát figyelembe véve – a történelem a három legkedveltebb

tantárgy közé tartozott. Ma, ez sajnos már nincs így. A mi feladatunk az, hogy népünk „*általános tudásszintjén*” emelkedjen a történelem tudása, ismerete arra a szintre, ami azt megilleti. Ehhez legalább két dolog szükséges. Az egyik, hogy maradjon meg a magyar iskolarendszerben legalább a heti két óra történelem tantárgy. Mert követve a szándékosan elhibázott nyugati példát, történtek már nálunk is kísérletek arra, hogy töröljék az órarendből a történelmet. Szerencsére, a magyarok többsége hevesen tiltakozott ez ellen. A másik, hogy legyenek olyan tanárok, szülők, előadók, filmkészítők, történészek, akik szívügyüknek tekintik a történelem kutatását, átadását, de mindnek előtt a *Kárpát-medence* páratlan értékeinek ápolását, őrzését. Ez bizony *szellemi ezermesterséget* igényel, de ki nem szeretne az lenni?

Gróf Széchenyi István 1841-ben készült képe és az akkor kiadott Kelet Népe címoldala

Hiszen már gróf Széchenyi István is leírta 1841-ben, a Kelet Népében: „*A magyar népnek nincsen csekélyebb hivatása, mint képviselni Európában – egyedüli heterogén sarjadék – ázsiai bölcsőjében rejtező, eddigelé soha ki nem fejlett, sehol érettségre nem vívott sajátságait.*”

Szerencsére egyre több magyar értelmiségi életcélja, hogy bizonyítsa a népünk szkíta, hun, avar, türk eredetét. Ez soha nem volt titok, nem is volt vita tárgya, természetes tudása volt ez minden magyarnak. A zavart a Habsburg, majd az idegen elnyomók – németek, szovjetek, szlávok, románok – okozzák már több, mint másfél évszázada. Kétségtelen, hogy a történetírás manipulálható, s ezért ellenségeink minden meg is tesznek, hogy éljenek ezzel a lehetőséggel.

A Parádon valaha teljes pompájában álló *Rákóczi fája* ékes bizonyítéka annak, hogy a lombkorona csak addig él, csak addig része a természet körforgásának, míg a gyökerei élnek és táplálják a fa föld feletti látható részét. Ha a gyökerek elpusztulnak, az a fa elhalásához vezet.

1980

2000

2015

Csak annak a fának a lombkoronája marad életben, amelynek gyökerei élnek, hiszen azok táplálják az ágakat, a leveleket. Vizsgáljuk meg egy kiszáradt fa gyökereit, s látni fogjuk, már az sem él. Így van ez a családdal, a településekkel, népekkel és az egész országgal. Ha az adott emberi közösség gyökerei nem életképesek, az a közösség kipusztulásához, megsemmisüléséhez vezet. Ami pedig legalább ennyire rossz és végzetes, beolvad egy idegen közegbe

Bánhegyi Ferenc

(Folytatjuk)

3. rész

Mottó:

„Amelyik nemzet a múltját nem ismeri, az a jelenét sem érti, s a jövőjét meg nem teremtheti!”

Öt perc történelem fiataloknak és minden érdeklődőnek

Bevezetés 2.

Nagy emberek a magyarokról

Azt tudni kell, hogy sok olyan magyarokat méltató idézet szerepel az interneten, ami valójában soha nem hangzott el. Ezek egyrészt lejárató szándékkal készültek, hogy lehessen rámutatni, lám a magyarok minden balgaságot elhisznek. Másrészt olyan jó szándékú emberek találnak meg ilyen idézeteket, amelyekről a linket felfedező és továbbküldő honfitársunk azt gondolja, hogy azzal segíti a magyar történelem, a nyelv, a kultúra ügyét. (Ilyen például George Bernard Shaw magyar nyelvről kerengő dicsérő megállapítása. Egyes vélemények szerint ilyen soha nem hangzott el. Ugyanakkor az is tény, hogy az idős író beleszeretett a magyar Hidvéghy Valéria színésznőbe. A 94 éves író halálos ágyán csak a fiatal és nagyon szép színésznőt engedte magához. Titkos szerelmére hagyta a Pygmaliont és az abból készült My Fair Lady szerzői jogait.) Az alábbi híres emberek magyarokról szóló mondatai remélhetően nem a megtévesztés szüleményei.

Bölcs Leo bizánci császár (866-911)

„A magyarok a munkát, a fáradságot, az égető meleget, fagyot, a hideget, minden nélkülözést tűrnek. Szabadságkedvelők és pompakedvelők.”

Ekkehard (895-1060) Sankt Gallen-i kolostor szerzetese

„Nem emlékszem, hogy valaha is vidámabb embereket láttam volna a mi kolostorunkban, mint a magyarok. Ételt és italt ugyanis a legnagyobb bőséggel adtak...”

Regino apát (908)

„A fáradalmakban és harcokban edzettek, testi erejük mérhetetlen... karddal csak keveseket, de sok ezreket ölnek meg nyilakkal, amelyeket olyan ügyesen lőnek ki szarujaikból, hogy lövéseik ellen aligha lehet védekezni...”

Berengar itáliai király (921)

I. Berengár király

„Gazdagságuk pazar és szembetűnő. Hatalmas sereget tudnak kiállítani! Kürtszóra indul, fordul egész serege. Napokig lovagolnak váltó lovaikon. Ha megindulnak, megmozdul ég és föld alattuk. Harciasságuk és bátorságuk egyedülálló. Nem félnek a haláltól! Mosolyogva halnak meg! Legyőzhetetlenek.”

Ibn Ruszta perzsa író (930)

„A magyarok turk fajtájúak és vezérük húszezer lovassal vonul harcba... A magyarok országa bővelkedik fákban és vizekben. Sok szántóföldjük van... Ezek a magyarok szemrevaló és szép külsejű emberek, nagy testűek, vagyonosak és szembetűnően gazdagok, amit kereskedelmüknek köszönhetnek. Ruhájuk selyembrokátból való. Fegyvereik ezüsttel és arannyal vannak kiverve és gyönggyel berakottak.”

Prágai Kozma püspök, aki évekig Magyarországon tartózkodott (1110)

„A magyar király és népe hatalmas, kincsekben gazdag, háborúban diadalmaskodó, s a föld bármely királyával képes szembe szállni.”

Freisingi Ottó német püspök és krónikás (1147)

Freisingi Ottó ábrázolása a klosterneuburgi Babenberg-családfán

„Mindenkinek magatartását egyedül a király határozza meg. Mindnyájan úgy engedelmeskednek a fejedelemnek, hogy nem csak nyílt ellentmondásokkal fölizgatni, hanem még titkolt suttogással sérteni is bűnnek tartanak... ebben a nagykiterjedésű országban senki sem mer a királyon kívül pénzt verni, vagy vámot szedni... Amikor pedig a király akarja vezetni a sereget, akkor mindnyájan ellentmondás nélkül egy testben egyesülnek.”

Pierre Vidal, francia trubadúr (12. század vége)

„Hogy felvidítsam életemet, elmentem Magyarországra, a jó Imre királyhoz. Ott jó hajlékot találtam, becsületes, jólelkű barátokat és szolgákat.”

Bernardus, Monte Cassino apátja (1269)

Monte Cassino, az első bencés kolostor, ami Rómától délre 130 km-re fekszik

„A magyar király hatalmas, amikor megindítja seregeit, északon, keleten mozdulni senki nem mer.”

Dante Alighieri, itáliai költő (1265-1321)

„Ó, boldog Magyarország, ne engedd tovább gyötreni magad!”

„Magyarország a szentek Paradicsoma.”

II. Murad szultán (1404-1451)

„Aki elfoglalja Magyarországot, az ura az egész világnak.”

V. Miklós pápa 1449-ben és III. Callixtus pápa 1455-ben

„A kereszténység védő pajzsa” – címmel tüntették ki Magyarországot.

II. Pius pápa (1456)

II. Pius pápa képe és a róla készült emlékérmé

Hunyadi János nándorfehérvári diadala után mondta: *„Magyarország a kereszténység pajzsa és a nyugati civilizáció védője.”*

Marzio Galeotto (1427-1497) olasz humanista

„Európa népei mind irigylik a magyaroktól a Kárpát-medence területét, az itt lévő gazdagságot, ezért gyűlölet veszi őket körbe. Magyarországon a leggazdagabb a föld, bő a hal-áldás, nagy mennyiségű a kenyérgabona, a bor pedig kiváló.”

Robert Johnson (1616)

„Ez az egy királyság többet tett az ottomán ambíciók csökkentésére és az ottomán szerencse megakasztására, mint a többi összes keresztény államok együttvéve.”

John Milton angol író, költő (1608-1647)

„Büszke vagyok arra, hogy Magyarország és Anglia között kulturális kapcsolat áll fenn.”

Savoyai Jenő hadvezér (1663-1736)

„Ha győznek, az a mi győzelmünk – Európáé -, ha vesztenek, az az ő szerencsétlenségük.”

Savoyai Jenő gróf, Carignan hercege, császári tábornagy. Lovasszobra, amit eredetileg Zentán terveztek felállítani, a budai Vár palotája előtt áll

Montesquieu (1689-1755) francia filozófus

„A magyar híres szabadságszeretetről, nemes és nagylelkű jelleméről, hősi bátorságáról. Vendégszeretetének legendás híre van.”

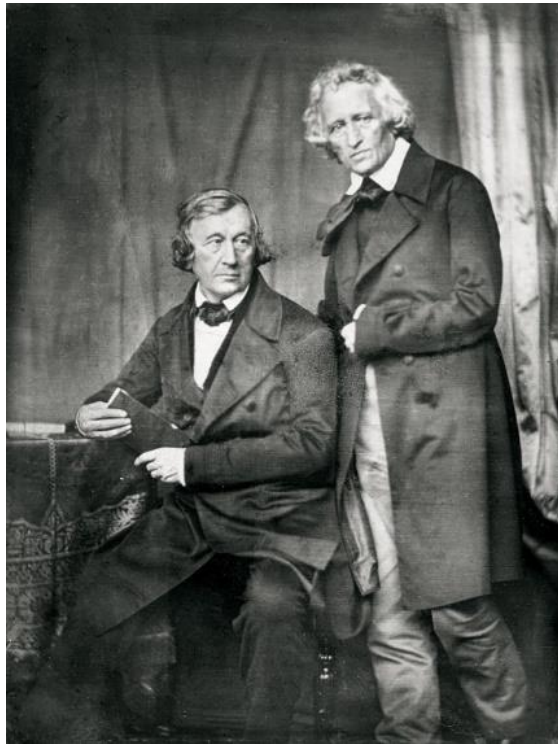
Jules Michelet (1798-1874), francia történész

„A magyar nemzet a hősiesség, a lelki nagyság és a méltóság arisztokráciája. Mikor fogjuk adósságunkat ez áldott nemzet iránt leróni, mely a Nyugatot megmentette? Vajha, a francia történetírás leróhatná már egyszer hálájának adóját a magyarsággal, a nemzetek hőisével szemben. E nemzet hősi példájával felemel és megnemesít minket. A magyar hősiesség magas erkölcs megnyilatkozása.”

G. Herring angol utazó (1838)

“Magyarország gátja volt a török terjeszkedésnek, bölcsője az alkotmányos szabadságnak és a vallási türelemnek.”

Grim Jakob (1785-1863) a német tudományos nyelvtan megalkotója

Wilhelm és Jacob Grimm 1847-ben Hermann Blow dagerrotípiáján. Kép forrása: Wikimedia Commons

„A magyar nyelv logikus és tökéletes felépítése felülmúl minden más nyelvet.”

Bowring John (1792-1872)

„A magyar nyelv messze magasan áll, magában. Egészen sajátos módon fejlődött, és szerkezetének kialakulása olyan időkre nyúlik vissza, amikor a legtöbb európai nyelv még nem is létezett. Önmagában, következetesen és szilárdan fejlődött nyelv, amelyben logika van, sőt matézis, erő, a hangzatok minden hajlékonyságával és alakíthatóságával. E nyelv a nemzeti önállóság, a szellemi függetlenség legrégebb és legfényesebb emléke... A magyar nyelv eredetisége csodálatos tünemény!”

Victor Hugo (1802-1885) francia költő, író

„Magyarország a hősök nemzete, Németország az erényt, Franciaország a szabadságot, Olaszország a dicsőséget képviseli a nemzetek sorában. Magyarország a hősiesség megtestesülése. ...Magyarország nem halt meg és nem halhat meg. Ez a kiváló nemzet majd kitör sírjából ahová az önkény fektette.”

Otto von Bismarck, német kancellár (1815-1898)

Bismarck időskori arcképe

„Különös nép a magyar, de nekem nagyon tetszik.”

Taillandier (1817-1879) francia író, kritikus

„A magyar nemzet nem pusztulhat el, s ha sírba tennék is, előbb-utóbb fel fog támadni.”

Erbersberg (1840)

„Olyan a magyar nyelv szerkezete, mintha nyelvészek gyülekezete alkotta volna, hogy meglegyen benne minden szabályosság, tömörség, összhang és világosság, és emellett szorgosan került minden közönségest, kiejtésbeli nehézséget és szabálytalanságot.”

Paul Topinard francia antropológus (1881)

„Mai napság a műveltebb magyar családok arcvonásai a legszebbek közé tartoznak egész Európában. A közepesnél valamivel nagyobb termetű, jól megtermett testalkatúak, szabályos arcvonásúak, barnás vagy fehéres bőrszínűek, barna hajúak és szeműek... antropológiai szempontból az eddigi adatok a finnekkel való rokonság ellen tanúskodnak...”

Roosevelt (1858-1919) 1910-ben, még elnöksége előtt mondta Magyarországon

„Az egész civilizált világ adósa Magyarországnak az ő múltjáért. Amidőn Amerika még Európa méhében leledzett, Magyarország gátolta meg a barbárok terjeszkedését, Magyarország őrizte a civilizált világ biztonságát. Nincs fényesebb történelem, mint a magyar nemzeté.”

Elisée Reclus (1837-1916)

„Magyarország rendkívüli előnye, hogy szoros értelemben vett földrajzi egység. A Magyar Királyság földrajzi szempontból Európa egyik legösszefüggőbb területe. Bármint alakuljon is a közép-európai államok sorsa, bizonyos, hogy a magyarság mindig a legjelentékenyebb szerepet fogja játszani a Kárpátok által körülvelt óriási arénában.”

Vautier, francia politikus (20. század eleje)

„Magyarország múltja fényes, de a jövő még dicsőbb sorsot tart fenn számára. E jobb sorsra érdemes nemzetet Ausztria úgyszólván elfalazta Európától, hogy egyrészt annál szabadabban kizsákmányolhassa, másrészt, hogy a külföld a függetlenség után sóvárgó magyarság panaszait meg ne hallhassa.”

Garvin, angol újságíró (1925)

„Valamennyi legyőzött nép közül a tehetséges ... magyar népnek jutott a leggonoszabb sors.”

D'Annunzio, olasz költő (1926)

„Mindaddig, amíg Magyarországnak nem szolgálnak igazságot, a Duna-medence kérdéseit nem lehet véglegesen rendezni. A háború igazi megcsönkítettja Magyarországot.”

Lord Sydenham, felsőházi tag (1927)

„A legélénkebb részvétellel nézem ezt a dicsőséges múltú büszke népet, amely most a kisantant jól felfegyverzett népeinek gyűrűjébe van bezárva.”

Lord Rothermere (1927)

„Az új európai határok igazságtalansága állandó veszedelme Európa békéjének, és azok a kezek, amelyek a mai politikai helyzetet létrehozták, a jövő háború magvait hintették el.”

G. Ferrero olasz történetíró (1871-1942)

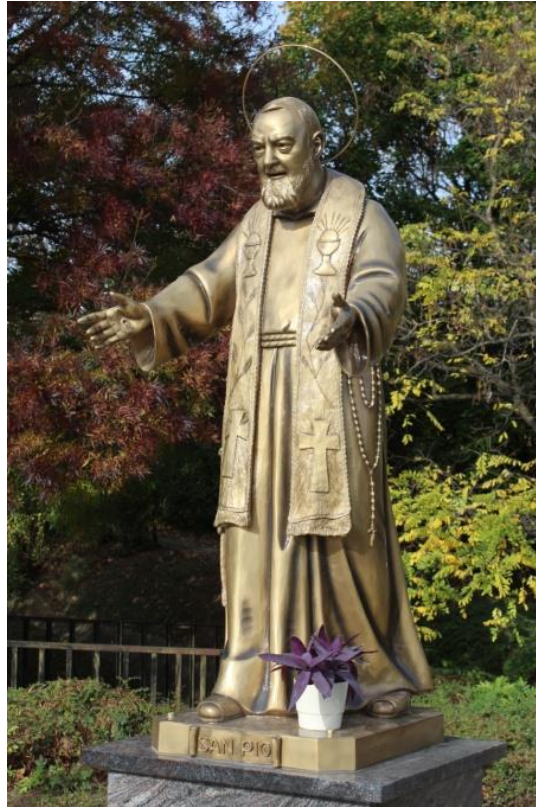
„Magyarország ezeréves állam, történelmi és földrajzi egység, évszázadok által összeforrasztva, és belső vonzóerők által összetartva, amit sem fegyver, sem toll máról holnapra föl nem bonthat.”

René Grousset (1885-1952) francia történész

„Magyarország Európa előőrse volt Ázsia felé. Árpád országának a kereszténység felvétele óta az volt a szerepe, hogy megállítsa a Kárpátoknál, vagy a Dunánál a mongol hódítókat. S az ő hősi ellenállása kényszerítette megállásra a törököt.”

Frencesco Forgione /Pio atya/ (1887-1968) olasz kapucinus szerzetes

„Magyarország egy olyan kalitka, amelyből egyszer még egy gyönyörű madár fog kirepülni. Sok szenvedés vár még rájuk, de egész Európában páratlan dicsőségben lesz részük. Irigylem a magyarokat, mert általuk nagy boldogság árad majd az emberiségre. Kevés nemzetnek van olyan nagy-hatalmú őrangyala, mint a magyaroknak és bizony helyes lenne erősebben kérniük hathatós oltalmát országukra!”

A 2002-ben szentté avatott Pio atya szobra Gazdagréten, a Szent Angyalok-templom közelében. A templomban az Örökimádó kápolna őrzi Pio atya emlékét

Albert Camus (1913-1960) francia Nobel-díjas író

„... A magyar vér oly nagy értéke Európának és a szabadságnak, hogy óvnunk kell minden cseppjét. ...A szabadság mai évfordulóján szívemből kívánom, hogy a magyar nép néma ellenállása megmaradjon, erősödjön és a mindenünnen támadó kiáltásaink visszhangjával, elérje a nemzetközi közvélemény egyhangú bojkottját az elnyomókkal szemben. ...A legázolt bilincsbe vert Magyarország többet tett a szabadságért és igazságért, mint bármelyik nép a világon az elmúlt húsz esztendőben. Ahhoz, hogy ezt a történelmi leckét megértse a fülét betömő, szemét eltakaró nyugati társadalom, sok magyar vérnek kellett elhullnia – s ez a vérfolyam most már alvad az emlékezetben.”

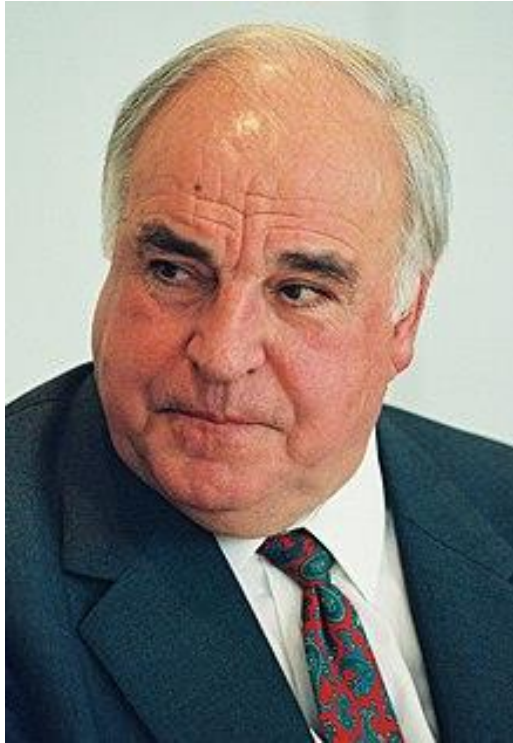
Isaac Asimov (1920-1992) sci-fi író

„Az a szóbeszéd járja Amerikában, hogy két intelligens faj létezik a földön: emberek és magyarok.”

XIV. Dalai Láma (1980)

„A Földön a magyaroknak energiaközpontot védő szerepük van.”

Helmut Kohl német politikus, 1982-1998 között kancellár

Helmut Kohl Németország hatodik kancellárja

„A legnagyobb csapást a nemzetközi kommunizmusra a magyarok mérték és a berlini falból az első követ a magyar hősiesség ütötte ki.”

Krantz S. Grover (1931-2002) amerikai antropológus

„A magyarországi magyar nyelv ősisége ugyanilyen meglepő lehet... átmeneti kőkori nyelvnek tartom, mely megelőzi az újkőkor kezdetét... a magyar az összes helyben maradó európai nyelvek közül gyakorlatilag, a legrégebb...”

A. Marianacci, az Olasz Kulturális Intézet igazgatója (2006)

„...a magyar nyelv nem szorul senkire, nem kölcsönöz, nem üzletel, nem ad nem vesz el senkitől. Míg más országokban a nép formálja a nyelvet, addig itt a nyelv formálja a magyarokat. Azt hiszem, hogy a magyar nyelv a világörökség része is lehetne, mert tiszta nyelv. Semmilyen más nyelvnek nem sikerült tulajdonképpen behatolni és idegen kifejezéseket ráerőltetni...”

Tanpai Rinpoce, a nepáli Fehér Király kolostor vezető lámája (2007)

„Önök, magyarok elképzelni sem tudják, milyen büszkék lehetnek nemzetükre, magyarságukra. Mi biztosan tudjuk, hogy a világ szellemi, lelki és spirituális megújítása az Önök országából fog elindulni.”

Dobogókőn, Föld egyik szívcsakrájának közelében állították fel 2014-ben Sri Chinmoy szobrát, a Béke és Világbéke álmodójának bronzba öntött alakját

Bill Jamieson – Scotland on Sunday (2012)

/A 2011. április 25-én kibocsátott Magyarország Alaptörvényéről./

„...Nyugati nemzet régóta nem hozott létre ilyen feddhetetlen kulturális és szellemi tartalmú és lenyűgöző morális értékű dokumentumot. A 21. század erkölcsi sivatagában megdöbbentő lehet szembesülni a hagyományos értékek, hazafias hozzáállás és az igazi szabadság tiszteletének ilyen drágakövével. Nem csoda, hogy Brüsszel és Washington erőszakkal vissza akarják vonatni: olvassanak egy kis magyar történelmet, mielőtt ilyen hiábavaló próbálkozásba fognának.”

lejegyezte

Bánhegyi Ferenc

(Folytatjuk)

4. rész

Mottó:

„Amelyik nemzet a múltját nem ismeri, az a jelenét sem érti, s a jövőjét meg nem teremtheti!”

Öt perc történelem fiataloknak és minden érdeklődőnek

Bevezetés 3.

A mi generációnk

(1950-es, 1960-as években születettek)

vajon lehet még példa a mai fiatalok előtt?

Mi még gyalog mentünk az iskolába és gyalog jöttünk onnan haza.

Ha a tanár megkért bármilyen munkára, büszkék voltunk rá, hogy mi kaptuk a feladatot.

Mi még egyedül tanultunk, s ha nem ment valami a fejünkbe, sokszor akaratunk ellenére ott kellett maradtunk az iskolában egy kis „továbbképzésre”.

Mi még krétával írtunk a táblára, tollal, ceruzával a füzetünkbe, de legalább tudtunk írni és olvasni.

Viselkedésünk talán „élénkebb” volt, de azért, mert telve voltunk energiával, amit ki kellett tolnunk.

Osztályterem az 1960-as, 1970-es években

Nekünk még nem volt mobiltelefonunk, de még otthon sem volt vezetékes telefon sem. Mégis rendre, időre otthon voltunk, s megérkeztünk mindenhová.

Mi nem jártunk drága különórákra, edzőtermekbe, mégis aki akart, megtanult zenélni, focizni, biciklizni, úszni...

Ha kaptunk egy nyaklevest a tanártól, vagy osztálytársunktól, nem rohantunk senkihez panaszkodni, inkább hallgattunk róla, vagy elintéztük a dolgot a magunk eszközeivel. Mégsem éreztük, hogy ez megalázó lett volna.

Örültünk minden ételnek, nem válogattunk, s az ételt, különösen a kenyeret nem dobtuk el, azt bűnös dolognak tartottuk.

Buszon, villamoson, vonaton átadtuk a helyünket az idősebbeknek, szégyen lett volna, hogy mellettünk álljon egy szüleink, illetve nagyszüleink korú ember.

Tiszteltük a szüleinket, nagyszüleinket, rokonainkat, tanárainkat, a szomszédokat. Előre, hangosan köszöntünk minden ismerős felnőtteknek.

Mindig volt szabadidőnk a délutáni játékokra, futkározásra, focizásra, barátkozásra, de ha kellett, otthon segítettünk a házi munkákban.

Többnyire egészségesek voltunk a sok mozgástól és a jó levegőtől, s kevés elhízott kortársunk volt.

Mindig elégedettek voltunk azzal, amit kaptunk, s nem rendeztünk magunknak országos „szülinapi bulikat”.

Mi még szombaton is jártunk iskolába, számunkra nagy kincs volt a hétvége, az ünnep, a kirándulás, egy-egy utazás.

Kirándulás a természetbe. Amikor esténként még a gyerekek és a fiatalok is leültek a tűz köré és beszélgettek, énekeltek

Mi olyan generáció vagyunk, amelyik, bár még ismerte a nélkülözést, de már nem kellett félnie az éhezéstől, a háborútól. Legfeljebb a szüleink, nagyszüleink, idősebb rokonaink elejtett szavai jelezték, hogy ők még tartanak valamitől.

Mi még könyvet olvastunk, örültünk, ha néha eljutottunk moziba, évente egyszer-egyszer az iskolával színházba.

Mi egy olyan generáció vagyunk, amelyik joggal nevezheti magát a „békeviselt nemzedéknek”.

Mi olyan generáció vagyunk, amelyiknek vágyai voltak, ami talán soha nem valósulhatott meg, de ez nem vezetett minden esetben lelki sérüléshez.

Mi még nem jártunk pszichológushoz, orvoshoz is csak abban az esetben mentünk el, ha az elkerülhetetlen volt.

Mi egy olyan generáció vagyunk, amely már soha nem tér vissza.

A mai fiatal generáció a hatvanas éveikben járó idősebbek szemével

A szülők kocsival visznek az iskolába, mert féltenek, s mert fárasztó számodra a néhány száz méteres út, vagy mert percre pontos időhöz vagy kötve.

Ha egy osztálytársad vagy a tanárod csúnyán néz rád, netán rossz jegyet kaptál, nem hagyod annyiban, rohansz panaszkodni.

Tisztában vagy a jogaiddal, téged nem lehet olyan feladatra megkérni, ami ellenkezik az érzékenységeddel.

Buszon, villamoson utazva nem adod át ülőhelyedet egy idősebb embernek, akkor sem, ha látod, hogy nehezebbre esik állnia.

Okostelefonod nélkül egy lépést sem teszel, minden ügyes-bajos dolgot azzal intézed, vagy intézteted.

Netező, mobilozó mai fiatal(ok)

Minden perced be van táblázva, az iskolai órák után rohansz a különórákra, edzésre, mindenféle „fontos” elfoglaltságra.

Kényelemben élsz, de nem biztonságban. Félni kell az utcán, félni kell sokszor a gonoszkodó osztálytársaidtól. Sajnos sokszor félni kell az otthoni állapotoktól, a szülők veszekedésétől, a fizikai bántalmazástól, a válástól.

A felnőtteket, beleértve a tanáraidat, szüleidet, egyéb rokonaidat, szomszédjaidat nem tiszteled, sokszor nyomdafestéket nem tűrő jelzőkkel illeted őket.

Várod a hosszú hétvégét, amikor semmit nem csinálsz, amit pedig kellene, többnyire megcsinálják helyetted.

(Természetesen ezek a sommás megállapítások nem vonatkoznak mindenkire, ezek csupán egy kortünet leírásai.)

A kritikus szavak, jóllehet igazak, az újabb és újabb generációk ezt már másként látják. Ám azt is lehet látni, hogy a munkába lépő huszon- és harmincévesek között nagyon sok az értelmes, több nyelvet beszélő, művelt, világlátott fiatal. Ami nagy érdem ebben az elszürkülő világban, hogy tudnak szépen beszélni, fogalmazni, írni. Gondoljunk rájuk is, amikor egy egész generációról mondunk ki véleményt, illetve fogalmazunk meg olyan tulajdonságokat, amik csak részben igazak, s csupán általánosítanak.

Az már más kérdés, hogy e mögött a műveltség, nyelvtudás, világlátás mögött milyen világnézet húzódik meg. Jobban érzi-e magát egy magyar fiatal Londonban, Párizsban, Berlinben, Bécsben vagy New Yorkban, mint Budapesten? Valószínű, hogy nagyon sok fiatal nagyobbak, gazdagabbnak, színesebbnek látja az említett városokat, mint saját hazájának fővárosát. Ez a varázs még akkor sem törik meg számára, ha egyre gyakrabban tapasztalja, látja az említett városokban – és természetesen az országokban – az úgynevezett civilizált világra leselkedő veszélyt. Sokan talán csodálkozva kérdik: miféle veszélyt? Azt, ami ma már jól látható módon kikezdte a kétezres éves európai kultúrát, azokat az értékeket, amikre néhány éve még oly büszkék voltunk és joggal. (A kultúra, benne az európai családmódel és a keresztény vallás elleni támadások, a migráció, a gender elméletek, továbbá a pénz és a média mindent elsöprő ereje.)

Budapest nevezetes látképei a Budai vár és az Országház épülete

Az alábbi lehangoló példákat Budapest egyik „vezető egyetemén” gyűjtötte össze egy olyan professzor, aki még fontosnak tartja, hogy egy humán egyetemen végző hallgatónak legyen a klasszikus értelemben vett műveltsége is. Hiszen ezek az egyetemet végző hallgatók az ország értelmiségének utánpótlását

jelentik. Mellesleg a diplomához köthető szemináriumon a professzor felmérte és rendszerezte éveken át a hallgatók kognitív (megismerés tudománya) magyar identitását. Összegezve a felmérések eredményét, a magyar történelem, irodalom, földrajz, művészetek, életművek, találmányok, vagy akár a gasztronómia terén a hallgatók tudása, ismeretei a nullához közelítenek.

A példák közül megemlítendő, hogy Katona Józsefet a Bánk bán zeneszerzőjeként említik, összekeverik Petőfi Sándor és József Attila arcképét, Pannonhalma és Tokaj földrajzi helyét. A Pál utcai fiúk szerzőjeként Gárdonyi Gézárt jelölik meg, Szinyei Merse Pál Majális című festménye szerintük a Pán európai pikniket ábrázolja. Papp Lászlót, ha már kiderült róla, hogy sportoló, legtöbben az úszók és a kardvívók közé sorolják. Egyetlen tanuló sem ismerte fel a *Rákóczi indulót*, továbbá Liszt Ferenc *Magyar rapszódiját*.

A professzor azzal igyekszik motiválni a hallgatóit a hasznos ismeretek elsajátítására, hogy akiből hiányzik a „nemzeti” identitás, az nem lesz képes az oly sokszor emlegetett innovációra. Ebben az esetben is gondoljunk a fára, melynek gyökerei elhalnak...

Bánhegyi Ferenc

(Folytatjuk)